

De NVVB van de Toekomst

Wat willen we betekenen voor Burgerzaken? En hoe doen we dat?

Toegankelijk en slagvaardig

De NVVB stáát voor haar leden in het uitdagende, steeds veranderende werkveld Burgerzaken. Al sinds 1994. De NVVB is de spreekbuis van de medewerkers in het werkveld en biedt leden een plek om over hun vakgebied te praten, expertise te halen en bij te dragen aan meningsvorming en besluitvorming.

Maar de wereld heeft sinds 1994 niet bepaald stil gestaan. Onze omgeving verandert. Technologie en digitalisering zorgen ervoor dat ontwikkelingen in de samenleving, ook in de wetgeving, steeds sneller gaan. Door de beschikbaarheid van informatie en de laagdrempelige vormen van online-communicatie worden afstanden kleiner. Organisaties worden platter en flexibeler om snel genoeg te kunnen reageren op, of liever nog, te kunnen anticiperen op wat er om ze heen gebeurt. Netwerken van kleine organisaties doen het op veel fronten beter dan grote, maar daardoor vaak ook logge bedrijven. Wat vandaag hip en vanzelfsprekend is, is morgen achterhaald. Hoe zat het ook alweer met de Chipknip? Wie gebruikt er nog een MP3-speler? Ook op ons werkterrein gaat het hard met digitalisering van en hogere eisen aan dienstverlening, is er meer aandacht voor privacy en fraudepreventie en ligt het verkiezingsproces onder een vergrootglas.

In al deze ontwikkelingen liggen kansen voor ons als NVVB. Als platform voor haar leden, als gesprekspartner voor de rijksoverheid en als samenwerkingspartner van onze collega-verenigingen zoals de VNG en private partners binnen ons werkdomein, die ook bijdragen aan dienstverlening rond Burgerzaken. De NVVB heeft de ambitie om een centrale rol te spelen rond de thema's Persoonsinformatiemanagement, Identiteitsmanagement, Verkiezingen en de daarmee samenhangende dienstverlening.

En dat kan! Want jullie, de leden van de NVVB, hebben alle kennis en creativiteit in huis die daarvoor nodig is. De uitdaging is om al die kennis en creativiteit efficiënt te benutten en slagvaardig in te zetten. En dus om de vereniging zó om de leden heen te organiseren, dat de NVVB hun expertise kan gebruiken om snel en effectief in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en zorgvuldige en gedragen adviezen te kunnen geven aan gemeenten en andere overheden. Oftewel, om zowel intern als extern een betrouwbare, aantrekkelijke vereniging te zijn waar je bij wilt horen en/of mee wilt samenwerken. Daar is jouw hulp hard bij nodig. In 2019 bestaat de NVVB 25 jaar en dan willen we de organisatie opgefrist en toegerust hebben voor de komende jaren. Duurzaam en klaar voor de nieuwe generatie(s) 'Burgerzaken'!

Hoe dan?

Hoe functioneert de NVVB in de toekomst? Het beeld hiervan is als volgt. De NVVB van de toekomst gebruikt meer digitale media om leden met elkaar in contact te brengen, om informatie te delen, en om kennis, ideeën en opinies bij de leden op te halen. Leden kunnen via forums meediscussiëren over actuele thema's en via polls meestemmen om het NVVB-standpunt te bepalen over vakinhoudelijke vraagstukken. Hierdoor kan sneller een standpunt worden ingenomen, op actualiteit worden ingespeeld, de gemeente of rijksoverheid worden geadviseerd of een oplossing worden geboden voor een uitvoeringsvraagstuk. Daarnaast biedt de NVVB haar leden in de regio's activiteiten die zijn afgestemd op wat er in die regio speelt. Die activiteiten worden mede georganiseerd door de regio's en dragen bij aan de binding tussen de leden, maar ook aan binding van de NVVB en haar leden met het netwerk in de regio. Denk bijvoorbeeld aan de regiocongressen. Op landelijk niveau is de NVVB herkenbaar voor al haar leden met een scherpe focus op haar kerntaken. Waar soms geen integrale afdeling Burgerzaken binnen een gemeente meer bestaat, worden medewerkers die functionaliteiten van Burgerzaken behartigen toch met elkaar verbonden en het vakmanschap geborgd.

De NVVB is dienstbaar aan de gemeenten en de dienstverlening aan burgers door die gemeenten. Zij komt daar zo nodig zichtbaar voor op in de politiek-bestuurlijke arena en de media. Om dat te kunnen faciliteren, is de NVVB van de toekomst een vereniging met korte lijnen, waar binding met de leden samengaat met een heldere visie en een structuur die bijdraagt aan transparantie en besluitvaardigheid. Een vakvereniging die uitnodigt om mee te doen, mee te denken en mee te praten, regionaal maar ook landelijk, en waar je graag deel van wilt uitmaken. Omdat het er behalve digitaal en professioneel ook nog gewoon collegiaal en gezellig aan toegaat.

Wat willen we veranderen?

In het licht van de hierboven geschetste ontwikkelingen en ambities heeft het Algemeen Bestuur begin dit jaar de werkgroep 'Slagkracht NVVB' in het leven geroepen. De opdracht aan de werkgroep: 'Werk uit hoe de NVVB het beste kan worden ingericht om ook in de toekomst voor haar leden van zo groot mogelijke waarde te zijn'. Daar is een evaluatie van de huidige verenigingsstructuur aan voorafgegaan. Daaruit kwamen de volgende punten als belangrijkste conclusies:

- Een betere afbakening van taken tussen de NVVB landelijk en de NVVB-afdelingen zorgt ervoor dat beide zich beter kunnen focussen op waar ze goed in zijn en dat dan ook goed doen.
- De kern van besturen is de koers aangeven en aanhouden, 'boegbeeld' zijn en zorgen dat de vereniging een goede opdrachtgever en werkgever is voor de professionals in loondienst.
- De regio's spelen een essentiële rol in de binding met de leden, kennisdeling, het vinden van nieuw talent en het vergroten van netwerken.
- Er is meer expertise in de vereniging beschikbaar dan waar nu gebruik van wordt gemaakt in bijvoorbeeld de commissies. Hoe kunnen we die beschikbare kennis nog beter inzetten?
- De stem van leden moet duidelijker doorklinken in de vereniging. Hoe zorgen we voor grotere betrokkenheid en betere governance?

Eind juni heeft het Algemeen Bestuur de ideeën van de werkgroep besproken en besloten om verder te gaan met de uitwerking van de voorgestelde richting. Bij die uitwerking zoekt de werkgroep graag de inbreng van de leden op, want de NVVB is jullie vereniging.

De voorgestelde richting leidt tot enkele overzichtelijke, maar wezenlijke aanpassingen in de structuur van de NVVB. Er zijn bovendien wat wijzigingen in de statuten en het Huishoudelijk Reglement nodig. Hieronder is geschetst om welke wijzigingen het gaat en waarom de werkgroep ze nodig vindt.

Compact bestuur

Op dit moment bestaat het landelijk bestuur van de NVVB, het zogenoemde Algemeen Bestuur, uit de Afdelingsvoorzitters, aangevuld met vier mensen die het Dagelijks Bestuur vormen. Het idee achter deze structuur was, dat in de afdelingen het contact met de leden plaatsvindt en dat de leden uit de verschillende regio's via hun Afdelingsvoorzitter in het landelijk bestuur vertegenwoordigd zijn.

Natuurlijk zijn en blijven er regionale activiteiten zoals jullie die gewend zijn en die belangrijk zijn voor de leden en de vereniging. Dankzij internet en allerlei media zijn regionale grenzen echter wel aan het vervagen. Leden uit het hele land kunnen via internet in een paar seconden met elkaar in contact komen. Dit stelt leden bovendien in staat om, zonder tussenkomst van iemand die hen vertegenwoordigt, ook op landelijk niveau hun stem te laten horen waar ze dat relevant vinden.

De huidige constructie van afdelingsbesturen brengt met zich mee dat er relatief veel bestuurders zijn – veertien – die bovendien over het hele land verspreid zijn. Dat maakt het ingewikkeld om regelmatig bij elkaar te komen, snel besluiten te nemen en effectief samen te werken. De NVVB wordt daardoor af en toe ingehaald door andere partijen omdat het niet lukt snel een gezamenlijk standpunt te bepalen.

De NVVB van de toekomst heeft een compact bestuur met een scherpe onderlinge rolverdeling. Het idee is nu, dat het bestuur in de toekomst uit hooguit zes à zeven mensen bestaat: de statutaire rollen van

voorzitter, penningmeester en secretaris, aangevuld met drie of vier portefeuillehouders die elk bestuurlijk verantwoordelijk zijn voor een vakinhoudelijk thema.

De functie van het bestuur wordt bovendien scherper afgebakend. Het bestuur formuleert de strategische kaders en bewaakt op hoofdlijnen dat de vereniging functioneert zoals de bedoeling is, dit alles uiteraard in opdracht van en met toestemming van de Algemene Ledenvergadering. Binnen die kaders ontstaat er meer ruimte voor leden om ideeën in te brengen en initiatieven te nemen, zonder dat er instemming of toestemming van het bestuur nodig is. Vakinhoudelijke discussies vinden dus niet meer primair in het bestuur plaats, maar tussen de leden in het land, de betreffende platforms (zie hieronder), en de experts van het Bureau. Een bestuurder inschakelen gebeurt met name als dat formeel relevant is, bijvoorbeeld om de NVVB te vertegenwoordigen in de pers of bij een ministerie.

Het bestuur bewaakt echter kritisch of de strategische kaders worden gevolgd en wat er nodig is in het licht van ontwikkelingen in de samenleving en de politiek. Passen de activiteiten die worden georganiseerd bij de missie en visie van de NVVB, blijft de organisatie – inclusief de regio's – binnen het budget, is de dienstverlening van het Bureau aan de leden op orde? Waar is bijsturing nodig om als vereniging snel (genoeg) met een inhoudelijk standpunt te komen? Het bestuur houdt het schip op koers, maar is verder vooral faciliterend aan wat de leden nodig hebben om het maximale uit de NVVB te halen.

Ledenraad

Het bovenstaande betekent, dat de voorzitters van de regionale afdelingen in de toekomst geen deel meer uitmaken van het bestuur. Zij concentreren zich op het bedenken en mede realiseren van activiteiten in de eigen regio. Ontmoeting, verbinding en samenwerken staan daarin centraal. Verder vertalen ze specifieke regionale behoeften in concrete vragen aan het bestuur. Ze houden daarin veel vrijheid, binnen de kaders van de missie en visie van de NVVB en het regionale budget.

Hoe zit het dan met de stem van de regio's in het besturen van de vereniging? Want die stem is belangrijk. De denkrichting is nu, dat de stem van de afdelingen wordt gewaarborgd door het inrichten van een Ledenraad waarin zij zijn vertegenwoordigd. Die Ledenraad beschikt over alle bestuurlijke stukken, kan zich daarover een onafhankelijk oordeel vormen en kan invloed uitoefenen door gevraagd en ongevraagd te adviseren aan zowel het bestuur als de ALV. De Ledenraad kan hierdoor makkelijker initiatief tonen dan de ALV, en tegelijkertijd kan het bestuur daadkrachtiger besluiten nemen. Los daarvan heeft ieder lid de mogelijkheid om over welk onderwerp dan ook een mening of idee bij het bestuur in te brengen, via digitale kanalen en natuurlijk via de Algemene Ledenvergadering.

Commissies/portefeuilles worden flexibeler

Voor de vakinhoudelijke kant van het werkveld Burgerzaken werkt de NVVB met Commissies. Op dit moment hebben die nog een vrij gebruikelijke structuur: elke commissie bestaat uit een aantal vaste leden, die periodiek bij elkaar komen om relevante vakinhoudelijke onderwerpen en ontwikkelingen te bespreken en er eventueel een besluit over te nemen of advies te geven. Een Dagelijks Bestuurslid heeft de (eind-)verantwoordelijkheid met betrekking tot een commissie in zijn/haar portefeuille. Dat werkt over het algemeen prima. Echter: de rol van de commissies wordt in de toekomst veel nadrukkelijker om ook een platform te bieden waar alle leden informatie kunnen halen, inhoudelijke ideeën kunnen inbrengen en mee kunnen discussiëren over actuele onderwerpen. Dus niet (alleen) meer eens in de paar maanden een overleg, maar veel dynamischer en sneller (continu) expertise ophalen en draagvlak toetsen ten behoeve van actuele vraagstukken. Via laagdrempelige digitale kanalen en/of tijdelijke werkgroepen. De mensen in de commissie krijgen dus een wat andere rol: ze zijn niet alleen experts, maar ze zijn ook degenen die het gesprek tussen de leden gaan faciliteren, die discussies in de vereniging op gang brengen en die zorgen dat de stem van de leden meeweegt in hoe de NVVB tot vakinhoudelijke standpunten komt. Ze gaan er ook voor zorgen dat de NVVB flexibeler kan meebewegen met actuele ontwikkelingen om ons heen. Niet per se 1x per jaar een jaarplan opstellen, maar zo nodig tijdens een lopend jaar het werkprogramma in overleg met het bestuur bijstellen.

En nu?

De hierboven geschetste ideeën voor de NVVB van de toekomst zijn nog lang niet af. De werkgroep Slagkracht nodigt jullie graag uit om mee te denken en jullie eigen ideeën in te brengen. Dat kan bijvoorbeeld via het mailadres slagkracht@nvvb.nl. Verder komt de werkgroep met een online enquête, waarin jullie de kans krijgen jullie kijk op de NVVB van de toekomst met de werkgroep te delen.

Het doel: op de Algemene Ledenvergadering in april 2019, als we vieren dat de NVVB 25 jaar bestaat, een besluit nemen over hoe de NVVB de volgende 25 jaar ingaat. Als een laagdrempelige vereniging die haar leden optimaal bedient en een stem geeft, die snel en effectief meebeweegt met ontwikkelingen en die een stevige positie heeft in de samenleving.

Op de najaarscongressen, op de ALV in december en via de nieuwsbrieven houdt de werkgroep jullie verder op de hoogte. We hopen dat je met het lezen van het bovenstaande enthousiast geworden bent om mee te denken over de NVVB van de toekomst. Jullie NVVB van jullie toekomst!

Het Algemeen Bestuur en de werkgroep Slagkracht bedanken jullie alvast hartelijk voor het meedenken!